

**LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 191 IR
192 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 122 IR 589
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

1.1. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 191 straipsnio ir 192 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (Projektas Nr. 2) siekiama teisinį reguliavimą pritaikyti skaitmeninei aplinkai bei užtikrinti efektyvesnę autorių teisių apsaugą skaitmeninėje erdvėje, kuri šiuo metu yra nepakankama dėl šių priežasčių:

1.1.1. Europos ir Lietuvos tyrimų rezultatai rodo, kad Lietuvoje labai plačiai neteisėtai naudojamas autorių teisių saugomas turinys internete. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (ESINT arba *angl.* EUIPO) 2021 metų tyrimo¹ duomenimis, pagal nelegalaus, autorių teisių turėtojų teises pažeidžiančio turinio vartojimą Lietuva užima 3 vietą tarp visų Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių. Vidutiniškai interneto vartotojas Lietuvoje prie nelegalaus turinio prisijungia apie 12 kartų per mėnesį, kai tuo tarpu ES vidurkis siekia tik 5,9 karto. 2019 m. tyrimo duomenimis vidutinis Lietuvos interneto vartotojas jungėsi prie piratinių svetainių beveik 26 kartus per mėnesį, kai ES vidurkis siekė 9,7 prisijungimų per mėnesį vienam vidutiniam vartotojui. Remiantis ESINT tyrimais, galima stebėti, kad jau kelerius metus iš eilės Lietuva išlieka viena labiausiai pirataujančių šalių ES. 2022 m. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, bendradarbiaujant su „Kurk Lietuvai“ komanda, atlikto Jaunimo (14–29 m.) tyrimo² dėl intelektinės nuosavybės naudojimo ir (ne)legalaus turinio vartojimo duomenys parodė Lietuvos jaunimo įpročius ir elgesį skaitmeninėje erdvėje bei jų požiūrį į intelektinės nuosavybės apsaugą, nelegalaus skaitmeninio turinio naudojimą, piratavimą. Šis tyrimas nagrinėja įvairius jaunimo turinio vartojimo įpročius internete ir identifikuoja jaunojo internetinio pirato portretą. Tyrimo išvados rodo, kad per 2021 metus 77 proc. tyrimo dalyvių rinkosi nelegalaus skaitmeninio turinio šaltinius.

1.1.2. Sparti skaitmeninių technologijų plėtra ir autorių teisės saugomų objektų skaitmeninimas atvėrė duris naujiems autorių teisių pažeidimo būdams internete. Muzikos ir audiovizualiniai kūriniai (filmai, serialai, TV programos) – vieni labiausiai internete ieškomų ir naudojamų kūrinių, kurių populiarumą ir naudojimo mastus dar labiau padidino dėl koronavirusinės infekcijos (COVID-19) šalyje įvesti paslaugų ir renginių (tarp jų kultūros ir sporto) suvaržymai bei kiti apribojimai. Tikėtina, kad šios aplinkybės dar labiau suaktyvino informacijos ir pramogų paiešką internete, kartu neišvengiamai padidindamos riziką, susijusią su nelegalaus turinio vartojimo augimu.

1.2. Projektu Nr. 1 siekiama:

nustatyti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą kūrinio (įskaitant kompiuterių programas) ar gretutinių teisių objekto ar jų dalies, o taip pat jų kopijų padarymą viešai prieinamų kompiuterių tinklais (internetu), kai tai vykdoma komerciniais tikslais, t. y. užtikrinti Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – ATGTĮ) 15 straipsnio 1 dalyje numatytų autoriaus ar gretutinių teisių subjekto išimtinių teisių apsaugą ir skaitmeninėje aplinkoje.

¹ Europos Sąjungos Intelektinės nuosavybės tarnybos studija „Online copyright infringement in the European Union music, films and TV (2017-2020), trends and drivers“ (2021). Prieiga <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/news/-/action/view/9074272>

² Kultūros ministerijos ir „Kurk Lietuvai“ komandos atliktas tyrimas „Lietuvos Jaunojo internetinio pirato portreto identifikavimo tyrimas (2022). Prieiga http://kurklt.lt/wp-content/uploads/2022/02/Jaunojo-pirato-tyrimas_legalus-turiny.pdf

Kūrinio ar gretutinių teisių objekto padarymo viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete) teisė labiausiai susijusi su kūrinio ar gretutinių teisių objektų panaudojimu internete. Ši teisė tarptautiniu mastu buvo pripažinta autonomiška teise ir įtvirtinta 1996 m. Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos autorių teisių sutartyje (žr. 8 straipsnį), kurią 2001 m. kovo 13 d. ratifikavo Lietuvos Respublikos Seimas ir kuri įtraukta į ATGTĮ normas kaip savarankiška teisė (žr. 15 straipsnio 8 dalį). Mokslinėje literatūroje ir teismų praktikoje yra laikomasi nuomonės, kad kūrinio ar gretutinių teisių objekto paskelbimas internete yra ne tokio kūrinio ar gretutinių teisių objekto *platinimas*, tačiau jo *padarymas viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete)*.

Neteisėtas kūrinio ar gretutinių teisių objekto ar jų kopijos viešas paskelbimas internete šiuo metu nėra Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio sudėties dalykas, nors kūriniai ir gretutinių teisių objektai internete neteisėtai naudojami ir skelbiami labai plačiai. Taip daroma ypatingai didelė žala autoriams ir gretutinių teisių subjektams, nes kūrėjai ir atlikėjai negauna pajamų už savo veiklos rezultatus, o negautos pajamos daro neigiamą įtaką verslumo, iniciatyvumo, inovacijų ir kūrybingumo skatinimui bei augimui. Galiojantis teisinis reguliavimas nėra pritaikytas skaitmeninei aplinkai ir neužtikrina kūrinio padarymo viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete), savarankiškos autoriaus ar gretutinių teisių subjekto viešo paskelbimo teisės apsaugos.

Teisinio reguliavimo spragą aiškiai rodo ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2020–2021 m. duomenys, 2021 m. lapkričio 12 d. pristatyti Intelektinės nuosavybės apsaugos koordinavimo komisijos posėdžio metu, iš kurių matyti, kad Lietuvoje pagal Baudžiamojo kodekso 192 straipsnį iškelta vos keletas bylų. Projekto rengėjų nuomone, teisinė bazė nepritaikyta skaitmeninei aplinkai, teisėsaugos pareigūnai negali panaudoti baudžiamojo proceso įstatyme nustatytų tyrimo priemonių siekdami užkardyti neteisėtą kūrinio ir gretutinių teisių naudojimą internete. Teismų praktikoje vis daugėja civilinių bylų, nagrinėjančių teisinius santykius, susijusius su kūrinio ir (ar) gretutinių teisių objektų padarymu viešai prieinamų internete. Civilinės ir administracinės teisės priemonių akivaizdžiai neužtenka, nes daroma didelė žala kūrėjams bei atlikėjams, verslui, ekonomikai. Lietuvos intelektinės nuosavybės apsaugos centro (INAC) duomenimis, per metus Lietuvos kūrėjams žalos padaroma už 360 mln. eurų.

1.3. Projektu Nr. 2 siekiama:

numatyti atsakomybę už kūrinio (įskaitant kompiuterių programas) padarymą viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete) komerciniais tikslais, nes Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnyje numatoma administracinė atsakomybė už neteisėtą kūrinio ar gretutinių teisių objekto arba jų dalies viešą atlikimą, atgaminimą, viešą paskelbimą bei kitokį panaudojimą bet kokiais būdais ir priemonėmis nekomerciniais tikslais, tačiau už tuos pačius nusižengimus komerciniais tikslais atsakomybės nėra numatyta. Todėl yra poreikis taisyti teisės spragą.

1.4. Projektu Nr. 2, papildant Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 8 punkte numatytą subjektų ratą, siekiama praplėsti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (toliau – LRTK) funkcijas ir jai suteikti įgaliojimus, nustačius administracinį nusižengimą elektroninėje erdvėje, surašyti administracinio nusižengimo protokolą pagal Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnį, kai pažeidimai padaryti už kūrinio (įskaitant kompiuterių programas), gretutinių teisių objektų neteisėtą viešą paskelbimą viešo naudojimo kompiuterių tinklais (internete). LRTK funkcijas siūloma praplėsti dėl šių priežasčių:

- ši institucija turi autorių teisių gynimo patirtį elektroninėje erdvėje bei vykdo efektyvią veiklą. 2019 m. balandžio 1 d. įsigaliojus ATGTĮ 78 straipsnio pakeitimams, LRTK tapo autorių teises internete prižiūrinčia ir saugančia institucija, jai buvo suteikta teisė blokuoti interneto svetaines ir jų kopijas, kuriose neteisėtai viešai skelbiamas autorių teisių saugomas turinys. LRTK pradėjus taikyti ATGTĮ 78 straipsnyje įtvirtintą blokavimą, apsilankymų skaičius neteisėto turinio svetainėse sumažėjo, kai kurių iš jų – net iki 60 ir daugiau procentų, kai kurios interneto svetainės nutraukė veiklą. 2020 m. LRTK priėmė 91 sprendimą blokuoti 101 interneto svetainę, iš kurių: 1 neteisėtai viešai skelbė muzikos kūrinius, 12 neteisėtai viešai skelbė literatūros kūrinius, 78 neteisėtai viešai skelbė audiovizualinius kūrinius. 2021 m. LRTK priėmė 133 sprendimus blokuoti 169 interneto svetaines, iš kurių: 2 neteisėtai viešai skelbė muzikos kūrinius, 8 neteisėtai viešai skelbė literatūros kūrinius, 159 neteisėtai viešai skelbė audiovizualinius kūrinius;

- 2021 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus papildomiems ATGTĮ 78 straipsnio pakeitimams, LRTK suteikta teisė duoti privalomus nurodymus mokėjimo, finansų ar kitai įstaigai nutraukti mokėjimus ar kitas finansines operacijas subjektui, vykdančiam autorių teises pažeidžiančią veiklą internete.

2021 m. LRTK priėmė sprendimus dėl šešių asmenų interneto svetainėse ir socialiniuose tinkluose prekiaujančių interneto svetainės filmai.in taškais, kurių pagalba būdavo suteikiama prieiga prie pasirinkto neteisėtai viešai paskelbto autorių teisių saugomo turinio. Iki šiol Vilniaus apygardos administracinis teismas sankcionavo visus LRTK sprendimus dėl mokėjimų ar kitų finansinių operacijų nutraukimo;

- remiantis skaitmeninio piratavimo tyrimų bendrovės „MUSO“ duomenimis, Lietuva, prieš pradėdant taikyti prieigos prie interneto svetainių blokavimą ir vykdyti autorių teisių priežiūros veiklą internete, buvo 2-oje vietoje pagal skaitmeninio piratavimo mastą ES šalyse (skaičiuojant vieno vartotojo apsilankymų skaičių per metus), o 2021 m. (jau taikant prieigos prie interneto svetainių blokavimą) – 5-oje pozicijoje. Lyginant bendrą globalų vartotojų lankomumo reitingą interneto svetainėse, kuriose neteisėtai viešai skelbiamas autorių teisių saugomas turinys, Lietuva iš 13 pozicijos 2018 m. persikėlė į 35 vietą 2021 m.;

- LRTK siekia stiprinti autorių teisių apsaugą, užkirsti kelią autorių teisių pažeidimams ne tik teisinių procesų keliu, tačiau ir bendradarbiaudama tarptautiniu lygiu autorių teisių srityje. Ji informuoja tarptautines finansines platformas („PayPal“, „Stripe“, „Selly“) apie autorių teisių pažeidimus ir paslaugų nutraukimą asmenims, vykdančiams neteisėtas veiklas. Siekdama nutraukti mokėjimus mokėjimo kortele, LRTK taip pat praneša mokėjimo kortelių įmonėms „VISA“ ir „Mastercard“ apie finansinių ribojimų taikymą mokėjimo kortelių savininkams, viešina bei platina autorių teises pažeidžiančių interneto svetainių sąrašus. LRTK 2021 m. gegužės 3 d. pasirašė susitarimo memorandumą su Pasauline intelektinės nuosavybės organizacija (PINO arba *angl.* WIPO) ir prisijungė prie WIPO ALERT platformos, kurioje tarptautiniu mastu skelbiamos dėl autorių teisių pažeidimų blokuotos interneto svetainės. WIPO ALERT projekto tikslas – supažindinti verslą su autorių teises pažeidžiančiomis svetainėmis ir užkirsti kelią verslo reklamai minėtose svetainėse;

- LRTK taip pat sėkmingai bendradarbiauja su Lietuvos policija ginant autorių teises ir stiprinant jų apsaugą internete. LRTK nuolat informuoja Lietuvos policiją apie autorių teisių pažeidimus internete.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Projektų iniciatorė ir rengėja Kultūros ministerija. Projektai apsvarstyti neformalioje Kultūros ministerijos sudarytoje Teisinio reguliavimo ir praktinio teisės įgyvendinimo darbo grupėje, kurią sudaro asmenys, kurių profesinė veikla susijusi su autorių teisių apsauga ir Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių komisijoje. Diskusijas ir ekspertines įžvalgas apibendrina ir Projektus parengė Kultūros ministerijos Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos grupės vyriausioji specialistė Simona Martinavičiūtė, el. p. simona.martinaviciute@lrkm.lt, tel. +370 607 88816 (grupės vadovas Deividas Velkas, tel. 8 608 45993, el. p. deividas.velkas@lrkm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

3.1. Šiuo metu galiojanti Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio redakcija, kuri keičiama Projektu Nr. 1, numato:

3.1.1. baudžiamąją atsakomybę tik už neteisėtą literatūros, mokslo ar meno kūrinio (įskaitant kompiuterių programas ir duomenų bazines) ar gretutinių teisių objekto ar jų dalies *atgaminimą* komerciniais tikslais ir už neteisėtą šių objektų kopijų *platinimą, gabenimą ar laikymą* komerciniais tikslais. Nėra numatyta atsakomybės už neteisėtą kūrinio ar gretutinių teisių objekto ar jų dalies, o taip pat jų kopijų padarymą *viešai prieinamų kompiuterių tinklais (internete)*;

3.1.2. labai išsamų kūrinio apibrėžimą „literatūros, mokslo ar meno kūriny“ bei patikslinimą, kad literatūros, mokslo ar meno kūriniu laikomos kompiuterių programos ir duomenų bazės. Duomenų bazės gali būti autorių teisių apsaugos objektas ir *sui generis* apsaugos objektas.

Atsakomybė pagal Baudžiamojo kodekso 192 straipsnį taikoma tik duomenų bazėms, kurios yra autorių teisių objektas, todėl kūrinio apibrėžimas yra per ilgas ir klaidinantis, o patikslinimas yra perteklinis. Siekiant suvienodinti terminų taikymą, vadovaujantis aukščiau išdėstytais argumentais, atitinkamai keičiamas Baudžiamojo kodekso 191 straipsnis ir vietoje „literatūros, mokslo ar meno kūrinys“ siūloma vartoti „kūrinys“ analogiškai skliausteliuose esančiame sąvokos patikslinime išbraukiant „duomenų bazes“.

3.2. Šiuo metu galiojanti Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio redakcija, kuri keičiama Projektu Nr. 2, numato:

3.2.1. administracinę atsakomybę už neteisėtą literatūros, mokslo ar meno kūrinio (įskaitant kompiuterių programas ir duomenų bazes) ar gretutinių teisių objekto arba jų dalies viešą atlikimą, atgaminimą, viešą paskelbimą nekomerciniais tikslais, tačiau nenumato atsakomybės už šių veikų padarymą komerciniais tikslais. Baudžiamoji atsakomybė už tas pačias veikas komerciniais tikslais šiuo metu taikoma tik nuo 100 MGL (Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio 1 dalis). Yra poreikis taisyti teisės spragą Administracinių nusižengimų kodekse, nes už nusižengimus komerciniais tikslais iki 100 MGL nėra taikoma atsakomybė, o už tos pačios rūšies nusižengimus nekomerciniais tikslais atsakomybė taikoma;

3.2.2. labai išsamų kūrinio apibrėžimą „literatūros, mokslo ar meno kūrinys“ bei skliausteliuose įrašytą patikslinimą, kad literatūros, mokslo ar meno kūriniumi laikomos kompiuterių programos ir duomenų bazės. Duomenų bazės gali būti autorių teisių apsaugos objektas ir *sui generis* apsaugos objektas. Atsakomybė pagal Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnį taikoma tik duomenų bazėms, kurios yra autorių teisių objektas, todėl kūrinio apibrėžimas yra per ilgas ir klaidinantis, o patikslinimas yra perteklinis.

3.3. Šiuo metu galiojanti Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio redakcija, kuri keičiama Projektu Nr. 2, numato, kad:

- administracinių teisės pažeidimų protokolus dėl autorių teisių pažeidimų gali surašyti tik muitinės pareigūnai (Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 40 punktas);
- administracinių teisės pažeidimų protokolus dėl autorių teisių pažeidimų gali surašyti tik policijos pareigūnai (Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 49 punktas).

Teisėsaugos pareigūnai tiria įvairių rūšių nusižengimus, autorių teisių nusižengimų tyrimas skaitmeninėje erdvėje nėra prioritetas. Šiuo metu esanti praktika, kai LRTK nustato asmenis, kurie pažeidžia autorių teises elektroninėje erdvėje ir kreipiasi į policiją, kad ji pritaikytų administracinę atsakomybę, yra neefektyvi ir užtrunka daug laiko.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

4.1. Atsižvelgiant į aiškinamojo rašto 3.1 papunktyje identifikuotus Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio trūkumus, Projektu Nr. 1 siūlomi šie Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio pakeitimai:

4.1.1. numatyti 2 dalies dispozicijoje naują veiką – neteisėtą padarymą viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete) ir atitinkamai papildyti nauja veika straipsnio pavadinimą. Šios naujos veikos numatymas užtikrins autorių teisių subjektui, gretutinių teisių subjektui teisių apsaugą nuo neteisėtų veiksmų skaitmeninėje aplinkoje. Taip nusikalstamos veikos išskiriamos į atskiras straipsnio dalis: 192 straipsnio 1 dalyje paliekami nusikaltimai materialioje aplinkoje, o 192 straipsnio 2 dalyje bus reglamentuojami tik nusikaltimai, padaryti skaitmeninėje erdvėje;

4.1.2. 192 straipsnio 2 dalyje nenumatyti, koku būdu skaičiuojama žala už nusikalstamas veikas skaitmeninėje aplinkoje, o tai palikti teismo diskrecijai, nes žala negali būti apskaičiuojama pagal materialias kūrinio kopijas, kai kūriniai, ypač filmai, neteisėtai parsisiunčiami internetu. Tokiu atveju duomenis apie atsisiųstas kopijas turi tik neteisėtai turinį naudojantis asmuo, todėl sudėtinga suskaičiuoti, kiek kartų per įvairius tinklalapius ar socialinius tinklus peržiūrėta filmų srautinio vaizdo parsisiuntimo (angl. „streaming“) būdu (pvz., www.torrent.lt puslapyje); be to, praktikoje pasitaiko atvejų, kai nėra teisėtų materialių kopijų (kai naudojamos e-knygos, audioknygos), tuomet nebelieka nusikalstamos veikos sudėties. Galimybė skaičiuoti žalą įvairiais

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse numatytais būdais palengvins (ar padarys įmanomu) įrodymų rinkimą teismo proceso metu;

4.1.3. sutrumpinti kūrinio apibrėžimą teismo aiškumo tikslais, atsisakant „literatūros, mokslo, meno“ ir patikslinti normą išbraukiant „įskaitant kompiuterių programas ir duomenų bazes“. Šis pasiūlymas nesiaurina esamos nusikalstamos veikos sudėties. Kompiuterių programos ir originalios duomenų bazės, kaip ir iki šiol, pateks į Baudžiamojo kodekso 192 straipsnio taikymo sritį, kaip autorių teisių saugomi kūriniai. Reguliavimas taps tikslesnis ir aiškesnis. Pagal nuoseklumo principą, siekiant suvienodinti terminų taikymą, vadovaujantis aukščiau išdėstytais argumentais, atitinkamai keičiamas Baudžiamojo kodekso 191 straipsnis ir vietoje „literatūros, mokslo ar meno kūrinys“ siūloma vartoti „kūrinys“ analogiškai skliausteliuose esančiame sąvokos patikslinime išbraukiant „duomenų bazes“.

4. 2. Atsižvelgiant į aiškinamojo rašto 3.2 papunktyje identifikuotus Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio trūkumus Projektu Nr. 2 siūloma:

4.2.1. Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio 1 dalyje viešo paskelbimo sąvoką patikslinti nurodant, kad laikoma, jog administracinis nusižengimas padarytas įskaitant padarymą viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete). Šiuo patikslinimu akcentuojama, kad teisinis reguliavimas pritaikytas ir skaitmeninei aplinkai;

4.2.2. Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio 3 dalyje numatyti atsakomybę už viešą atlikimą, atgaminimą, viešą paskelbimą (įskaitant padarymą viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete)) bei kitokį panaudojimą bet kokiais būdais ir priemonėmis komerciniais tikslais. Patikslintas reguliavimas panaikins teisės spragą, atitiks teisingumo ir protingumo principus, veiks prevenciškai. Taip pat dėl teismo aiškumo perkelti į 122 straipsnio 3 dalį administracinius nusižengimus iš 122 straipsnio 1 dalies (tai atsakomybė už kūrinio (įskaitant kompiuterių programas) ar gretutinių teisių objekto neteisėtų kopijų platinimą, gabenimą ar laikymą komerciniais tikslais). Priėmus šį pakeitimą, administraciniai nusižengimai, padaryti nekomerciniais tikslais, bus reglamentuojami 122 straipsnio 1 dalyje, o administraciniai nusižengimai komerciniais tikslais – 3 dalyje;

4.2.3. sutrumpinti kūrinio apibrėžimą teismo aiškumo tikslais, atsisakant kategorijų „literatūros, mokslo, meno“, ir patikslinti sąvoką išbraukiant „duomenų bazes“. Šis pasiūlymas nesiaurina administracinio nusižengimo objekto. Originalios duomenų bazės, kaip ir iki šiol, pateks į 122 straipsnio taikymo sritį, kaip autorių teisių saugomi kūriniai. Reguliavimas taps tikslesnis ir aiškesnis.

4.3. Atsižvelgiant į šio rašto 3.3 papunktyje identifikuotus trūkumus, Projekto Nr. 2 numatoma Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 8 punkto pakeitimu siūloma LRTK suteikti įgaliojimus taikyti administracinę atsakomybę pagal Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnį, kai pažeidimai padaryti už kūrinių (įskaitant kompiuterių programas), gretutinių teisių objektų neteisėtą padarymą viešai prieinamų kompiuterių tinklais (internete) ir sustiprinti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą elektroninėje erdvėje.

Praplėtus LRTK kompetenciją ir suteikus galimybę LRTK atlikti administracinių nusižengimų tyrimą bei surašyti administracinių nusižengimų protokolą, atsakomybės taikymo procesas taptų greitesnis ir efektyvesnis. LRTK sukaupti duomenys autorių teisių apsaugos srityje padėtų identifikuoti asmenis, pradedant administracinės atsakomybės taikymo procesus. Taip pat tokiu būdu būtų mažinamas teisėsaugos pareigūnams tenkantis darbo krūvis.

5. Numatomo teismo reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengti

Projektais bus sustiprinta autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga skaitmeninėje erdvėje, užtikrinta veiksmingesnė kova su autorių teisių pažeidimais ir nusikaltimais.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projektai turės teigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir neturės įtakos korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų įgyvendinimas pagerins kultūros ir kūrybinių industrijų sąlygas. Legalaus turinio vartojimas internete sukurs inovacijoms ir kūrybai palankią ir saugesnę terpę, didės legalių literatūros, mokslo ar meno kūrinių, gretutinių teisių objektų naudotojų (vartotojų) skaičius. Esant stipriai intelektinės nuosavybės apsaugai Lietuva pritrauks inovacijomis grindžiamus verslo modelius, paskatins kultūrinių ir kūrybinių industrijų rinką: didės autorių ir atlikėjų pajamos, jų kūrybinis potencialas ir motyvacija, turinio kūrėjai patys taps pajėgūs toliau kurti be valstybės paramos, todėl mažės ir tiesioginės valstybės biudžeto išlaidos (subsidijoms, kompensacijoms, prastovoms).

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Projektus kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti negaliojančiais nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projektuose naujų sąvokų nėra.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai, Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Projektams įgyvendinti nereikės įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Projektams įgyvendinti lėšų poreikis neidentifikuotas. Kol kas nėra galimybės įvertinti, kiek valstybės lėšų pavyktų sutaupyti.

14. Projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projektus vertino Kultūros ministerijos sudarytos neformalios Teisinio reguliavimo ir praktinio teisės įgyvendinimo darbo grupės, kurią sudaro teisininkai, mokslininkai, advokatai besispecializuojantys intelektinės nuosavybės srityje, kolektyvinio administravimo organizacijų ir kitų kultūros sektoriaus asociacijų, nariai, ir Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių komisijos ekspertai.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Administracinių nusižengimų kodeksas“, „Baudžiamasis kodeksas“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto viešas paskelbimas“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto padarymas viešai prieinamo kompiuterių tinklais (internete)“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto

atgaminimas“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto platinimas“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto gabenimas“, „Kūrinio ar gretutinių teisių objekto laikymas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.